

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 18. december 2024

Sag 39/2024

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Jytte Lindgård, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Roskilde den 11. oktober 2023 (18F-9547/2022) og af Østre Landsrets 9. afdeling den 19. marts 2024 (S-2889-23).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Hanne Schmidt, Lars Hjortnæs, Kurt Rasmussen og Peter Mørk Thomsen.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om frifindelse, subsidiært stadfæstelse med hensyn til den idømte straf. Hun har endvidere nedlagt påstand om frifindelse for udvisning, subsidiært tilde-
ling af en advarsel om udvisning.

Anklagemyndigheden har påstået skærpelse af straffen og stadfæstelse af udvisningen, dog således at indrejseforbuddet fastsættes til 6 år.

Anbringender

T har anført navnlig, at hun kun ”snappede” efter forurettedes arm, som hun ikke ramte. Hun var på daværende tidspunkt ikke korrekt medicineret, men det er hun nu.

Den lange sagsbehandlingstid, som ikke skyldes hendes forhold, bør have betydning ikke kun ved straffastsættelsen, men også for spørgsmålet om udvisning.

Hun er statsløs palæstinenser og kom til Danmark som 18-årig i september 2014. Hun kom som asylansøger sammen med sin tvillingsøster og tre år ældre storebror. Hun har således opholdt sig i Danmark i mere end 10 år. Selv om hun har fået afslag på opholdstilladelse, har hun ikke opholdt sig ulovligt i landet, da hun ikke har kunnet rejse ud, idet den algeriske ambassade ikke vil udstede de fornødne dokumenter. Hendes manglende mulighed for at forlade Danmark bør have betydning for udvisningsspørgsmålet.

Hun taler dansk og har gået i dansk skole, gennemført HF og læser nu på tredje år til maskinmester på DTU. Hun har med Udlændingestyrelsens tilladelse arbejdet som bl.a. afrydder i kantiner og på cafeterier, og hun har under sin studietid været i praktik.

Hun har en dansk kæreste og en stor familie i Danmark. Hun har ikke været i Algeriet de seneste 10 år, og hun har i denne periode ikke set sine forældre, som bor i Algeriet.

Hun har ikke begået anden relevant kriminalitet i de 10 år, hun har boet i Danmark, herunder heller ikke i de over fire år, der er gået siden forholdene omfattet af denne sag. Der er derfor ingen risiko for recidiv.

Det vil derfor være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, hvis hun udvises.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at rammen for Højesterets prøvelse er det faktum, som er lagt til grund af landsretten. Højesteret kan ikke efterprøve den konkrete bevisbedømmelse vedrørende skyldsspørgsmålet i sagen, jf. herved retsplejelovens § 933, stk. 2, sammenholdt med retsplejelovens § 912, stk. 1, nr. 4, modsætningsvis.

Straffen i en sag som den foreliggende bør som udgangspunkt udmåles i niveauet 30 dages ubetinget fængsel. Omstændighederne omkring episoden og det forhold, at sagen har trukket ud, må tillægges en vis vægt i formildende retning, men sagens alder kan ikke udelukkende tilskrives forhold, der ikke kan bebrejdes tiltalte. Der er ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for

at fravige udgangspunktet på 30 dages fængsel, men straffen kan efter omstændighederne passende gøres betinget.

Når en udlænding er udvist ved dom og ikke har haft lovligt ophold her i landet i længere tid end de sidste 6 måneder, skal indrejseforbuddet fastsættes til en periode på mindst 6 år, jf. udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 5. Da tiltalte aldrig har haft lovligt ophold her i landet, kan et indrejseforbud passende fastsættes til 6 år.

T, der er myndig, ugift og barnløs, kan ikke anses for at have et beskyttet familieliv her i landet. Udvisning af hende må derimod anses for et indgreb i hendes privatliv, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, stk. 1.

Karakteren af den begåede kriminalitet taler for at udvise T, og det kan efter de foreliggende oplysninger ikke udelukkes, at der er risiko for, at hun vil begå ny kriminalitet, hvis hun ikke udvises. Hendes tilknytning til Danmark er desuden begrænset. Hun har opholdt sig i Danmark i over 10 år, men hun har aldrig haft lovligt ophold og kan derfor ikke betragtes som en "settled migrant". Hun har derimod en stærk tilknytning til Algeriet, hvor hendes forældre bor, og hvor hun har gennemført sin skolegang. Hun taler og skriver desuden sproget i Algeriet. En samlet vurdering af på den ene side karakteren af den begåede kriminalitet og på den anden side hendes tilknytning til henholdsvis Danmark og Algeriet må føre til, at udvisningen ikke kan anses for at være i strid med artikel 8.

Supplerende sagsfremstilling

T har den 19. august 2024 vedtaget en bøde på 3.000 kr. for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer ved under Roskilde Festival at have været i besiddelse af bl.a. hash til eget brug.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstillinger

T, der er statsløs palæstinenser, blev i 2020 tiltalt for under indlæggelse på en psykiatrisk akutmodtagelse den 7. marts 2020 at have bidt en ansat i armen samt tiltalt for to dage efter at have knust to ruder på akutmodtagelsen.

Ved landsrettens dom blev hun fundet skyldig i forsøg på vold efter straffelovens § 119, stk. 1, ved at have forsøgt at bide den ansatte på akutmodtagelsen i armen og skyldig i hærværk

efter straffelovens § 291, stk. 1, ved at have knust de to ruder. T blev idømt 14 dages betinget fængsel samt udvist af Danmark med indrejseforbud i 4 år.

Højesteret kan ikke efterprøve den konkrete bevisbedømmelse, og der er derfor ikke grundlag for at tage Ts frifindelsespåstand vedrørende skyldsspørgsmålet til følge.

For Højesteret angår sagen herefter straffastsættelsen og spørgsmålet om udvisning.

Straffastsættelsen

T er som nævnt fundet skyldig i bl.a. overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, ved at have forsøgt at bide en ansat på den psykiatriske akutmodtagelse i armen. Episoden fandt sted under hendes indlæggelse på akutmodtagelsen på et tidspunkt, hvor hun blev fastholdt af personalet.

Navnlig under hensyn hertil og desuden henset til den lange sagsbehandlingstid tiltræder Højesteret, at straffen er fastsat til fængsel i 14 dage, der er gjort betinget med vilkår om, at T ikke må begå strafbart forhold i en prøvetid på 1 år fra endelig dom.

Udvisning

Det følger af udlændingelovens § 26, stk. 2, jf. § 24, nr. 2, at T skal udvises, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Spørgsmålet er, om udvisning med sikkerhed vil være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 om ret til respekt for privatliv og familieliv.

T er som nævnt statsløs palæstinenser og er nu 28 år. Hun indrejste i Danmark fra Algeriet, da hun var 18 år, og har boet her siden. Hun har fået afslag på opholdstilladelse, men efter det oplyste har det ikke været muligt at udsende hende til Algeriet. Hun er ikke gift eller samlevende og har ingen børn.

Udvisning af T vil være et indgreb i hendes ret til privatliv, jf. Menneskerettighedskonventionens artikel 8, stk. 1, og kan derfor kun ske, hvis betingelserne i bestemmelsens stk. 2 er opfyldt. Efter stk. 2 kan ingen offentlig myndighed gøre indgreb i retten til privatliv, medmindre

det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til bl.a. at forebygge uro eller forbrydelse.

Udvisning af T har som nævnt hjemmel i udlændingelovens § 24. Efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis er spørgsmålet herefter, om udvisningen er nødvendig for at forebygge uro eller forbrydelse, og om beslutningen om udvisning er proportional i forhold til at opnå dette formål.

Til brug for proportionalitetsafvejningen har Menneskerettighedsdomstolen opstillet en række kriterier som nævnt bl.a. i præmisserne 68-69 i dom af 23. juni 2008 i sag 1638/03 (Maslov mod Østrig). Nogle af disse kriterier angår, i hvilket omfang en udlænding kan forventes at forårsage uro eller begå forbrydelse. Den vægt, der skal tillægges de enkelte kriterier, afhænger af den konkrete sag, jf. dommens præmis 70.

I den foreliggende sag må der ses på navnlig karakteren og alvoren af den forbrydelse, som T har begået, samt hendes tilknytning til Danmark og til oprindelseslandet.

T er som nævnt straffet med betinget fængsel i 14 dage for forsøg på vold efter straffelovens § 119, stk. 1, ved i marts 2020 at have forsøgt at bide en ansat på en psykiatrisk akutmodtagelse i armen i forbindelse med, at hun blev fastholdt af personalet. Hun blev desuden dømt for hærværk ved to dage efter at have knust to ruder på akutmodtagelsen. Hun har hverken før eller siden begået kriminalitet af betydning for udvisningsspørgsmålet.

Efter de foreliggende oplysninger om Ts personlige forhold skriver og taler hun dansk. Hun har gennemført HF og er i gang med at uddanne sig til maskinmester. Hun har haft arbejde som tjener og været i forskellige praktikforløb. Hun er ugift, men har en kæreste, som hun ikke bor sammen med. Hendes bror og tvillingesøster opholder sig her i landet som asylansøgere, og en del af hendes mors søskende og deres familier bor i Danmark.

T kom som nævnt til Danmark som 18-årig og har siden opholdt sig her i landet. Hun har fået afslag på opholdstilladelse, men det har efter det oplyste ikke været muligt at udsende hende til Algeriet, hvor hun er vokset op, og hvor hendes forældre bor.

Efter de konkrete omstændigheder ved den foreliggende kriminalitet sammenholdt med, at hun hverken før eller siden har begået kriminalitet af betydning for udvisningsspørgsmålet, finder Højesteret, at der ikke er grundlag for at antage, at der er risiko for, at hun fremover vil begå alvorlig kriminalitet.

Højesteret finder herefter, at udvisning af T ikke kan anses for nødvendig for at forebygge uro eller forbrydelse og ikke vil være proportional i forhold til at opnå dette formål.

Højesteret frifinder T for påstanden om udvisning.

Det følger af udlændingelovens § 24 b, at en udlænding tildeles en advarsel, hvis der ikke er grundlag for at udvise den pågældende efter udlændingelovens §§ 22-24.

Konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens dom med den ændring, at T tildeles en advarsel om udvisning, jf. udlændingelovens § 24 b.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med den ændring, at T tildeles en advarsel om udvisning.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten og Højesteret.